

Duruşmanın sürakıldığı 9. Aralık.1971 Perşembe günü askeri mahkeme kuruluunda bir değışiklik olmaksızın iddia makamında Dz.Hak.Kd.İzb. İken Özer ve tutar-
naktâ Ev.Mesure Şünlü Burdur kazar oldukları halde saat 9.40 da askeri mahkeme
salonunda açık olarak toplanıldı. Yapılan yoklamadan sanıkların herbest bir
şekilde mahsus yerlerine alınmış oldukları ve müdafii avukatların gelmişlikleri
anlaşıldı. Açık olarak duruşmaya devam olundu.

Sanık Oğuz Öder savunmaya davet olundu: Sanık savunmasını yazılı olarak
hazırladığını ancak yazılı savunmasının okunmaya geçmeden önce şifahi olarak
savunma yapmak istediğini belirtti. Kendisi tarafından aynen şapta geçirilmek
üzere müsaade olundu: Sanık Oğuz Öder: Sosyal Bilimlerden haberi olmayan bir
kişi olsan bile Lise son sınıfta okutulan sosyolojinin neyi altında dahi bu-
gün Türkiye'nin siyasi rejiminin faşizm yönetimin ise oligarşinin diktatöryarı
olduğunu söylemek gerçeği tam manası ile ifade etmek olur. 27.Mayıs 1968 poli-
tik devrinde Üniversite gençliği aydınlar, ve Türkiye halkının ötekleri ile
ordunun istekleri aynı paralelde idi. 1971 nin Türkiye'sinde Ordu halkın üniver-
site gençliğinin ve aydınların isteklerinin karşısına çıkarılmış ve bu haklı
istekleri bğmak susturmak amacı ile hareket ettirilmiştir. Faşizm bugün Ünir-
versiteleri kontrol altında tutarak terörle gençliğin sesini duyurmasını ön-
lemektedir. Bu şartlar altında tayinle emirkuşanda zincirine bağlı olarak kur-
rulan sıkıyönetim mahkemelerinin tarafsız olmadığı şüphesizdir. Bunun birçok
örneklerini bu dava sırasında gözlerimizle gördük ve içittik. Hâzlerce misal-
den sadece birtanesini vermekle yetineceğim. Sabitlerin 313 ncu sahifesinde
bana söz verildiğinde aynen şunları söylemişim. Böyle savunma hakkı ancak
Frankonun ispanyasında görülmüştür 313 ncu sahifeye baktığınızda bu sözün
sabitlere şu şekilde geçtiği (Bu şekilde ancak Fransada yapılır savunma hak-
ları kısıtlanmıştır savunma yapılmayacağı dedi) şekilde geçmiştir, dedi.

Bizzat tutanağa geçirttiği bu sözlü savunmadan sonra sanık Oğuz Öder
yazılı savunmasını okunmaya devam etti. Sanık Oğuz Öder 7 sahifeden ibaret
yazılı savunmasını bizzat okudu. Tevdi etti. Duruşma tutanağı meyanında kabul
edilmek üzere dava dosyasına konuldu. Sanığın kendisine isnat edilen suçları
red ettiği bereatine ve tahliyesine karar verilmesine istediği görüldü.

Sanık Oğuz Öder, savunmasını yapmış olduğundan son söz olarak savunmaya
ekleyecek bir husus mevcut ise 353 sayılı kanunun 160 noz maddesi gereğince
ve 26.11.1971 tarihli oturumda alınan ara karar belirtilerek son sözü soruldu.
Sanık Oğuz Öder: Buradaki bütün sanıkların savunmaları bittikten sonra teker-
teker son sözlerinizi söyleyis dedi.

Sanık Mehmet Balaban savunmaya davet olundu. Sanık savunmasını yazılı o-
larak okuyacağını belirtti. 2 sahife okuduktan sonra ara verilmesini istedi.
GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ: Saat 10.35 de devam olunsak üzere duruşmaya 10 dakika ara
verilmesine oy birliği ile karar verilip tefhis olundu. 9.12.1971

BAKKAN

İYE

İYE

İK

Verilen araya müteakip açık olarak toplanıldı. Sanık Mehmet Balaban yazılı
savunmasının müteakip kısmına okunmaya başladı. Sanık Mehmet Balaban 2 sahifesi
bir bölümü, 5 sahifesi ise başka bir bölümü kapsayan 10 sahifeden ibaret ya-
zılı savunmasını okudu. Tevdi etti. Duruşma tutanağı meyanında kabul edilmek
ve değerlendirilmek üzere dava dosyasına konuldu. Sanık Mehmet Balaban ken-
disine isnat olunan suçları red etmiş olduğu ayrıca bu yazılı savunma içersin-
de 17.Mayıs.1971 tarihinde görevli bulunduğu birlikte oğünkü mecaziye katilinin
bulunduğu görüldü. Sanık Mehmet Balaban yazılı savunmasını tevdi ettikten son-
ra şifahi olarak tahliyesine karar verilmesini talep etti.

Sanık Mehmet Balaban'ın tahliyatın tevsiine ilişkin talebi ile tahliye ta-
lebi hakkında ve ayrıca sanık Oğuz Öder'in tahliye talebi hakkında iddia ma-
kaminde şüphesiz soruldu: An.Savcı tahliye taleplerine katılmıyoruz ancak
sanık Mehmet Balaban'ın belirttiği tarihte görevi başında bulunup bulunmadığı

TÜSTAV
ARŞIVI

hakkındaki tahkik talebi savunma hakkına taallık ettiğinden bu talebe birde ka-
talıyorus dedi.

GENELİ DÜŞÜNÜLÜŞÜ: 1- Sanık Ömer ve sanık Mehmet Salaban'ın tahliye taleple-
rinin reddine, 17 Mayıs 1971 günü birliğinde bulunan bulunmadığı sanai mahkemesi
mahkemir birlikte hangi sanatla bulduysa hangi sanatla bittiginin başlı olduğu komu-
tanlıktan tahkikine ay birliği ile karar verildi. 9.12.1971

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

TK

Sanık Necati Demir duruşmaya ara verilmesini talep ettiğinden ;
GENELİ DÜŞÜNÜLÜŞÜ: Duruşmanın saat 13.30 da devam edilecek üzere ara verilmesini
ay birliği ile karar veriliş kayıtları. 9.12.1971

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

TK

Verilen ara sonunda açık olarak toplanıldı. Açık olarak duruşmaya devam olundu.
Sanıklardan İlçay Demir söz istedi. Aynıen saptı yazdırılması için kendisine mu-
saade olundu. İlçay Demir: Dün mahkememin insibetiniz bendegunuz gerekçesi ile
mahkeme başkanı tarafından beş arkadaş dışarıya çıkartıldık akşam 11:00 duruşma-
nın bitmesinden yarım saat kadar önce Harbiyede hücrede tutulan Kasıl Dede, ve
Necati Demir arkadaşların yanında Necati Bağır ve Abdullah Çeleğin'de bekle-
tildiginin odadan alınarak Harbiyenin arabasına konuldular. İki arkadaşın daha
hiçbir gerekçe gösterilmeden Harbiyeye götürüldüğünü duyunca derhal bir dilekçe
yazdım ve görevlilerle haber gönderip mahkemeye çıkıp dilekçemi vermek istediim
ancak arkadaşlar götürülmeden bu kayfi tutumda mahkeme heyetini haberdar et-
mekti. Ancak duruşmanın bitmekte olduğu gerekçesi ile çıkartılmadım. Bu yüzden
dilekçeyi şimdi veriyorum. dedi.

Elyasisi ile yannış olduğu bir sahifeden ibaret 9.12.1971 tarihli bir dile-
çeyi tevdi etti. Çünkü oturunda duruşmaya insibetiniz huzurları sebebiyle duru-
madan çıkarılan bazı arkadaşlarımızın ve ayrıca duruşmada çıkarılan iki arkada-
nın Harbiye Merkez Komutanlığı hücrelerine konulduklarını kendisinin ve bu sah-
değlerinin diğer arkadaşlarına bildirdiğini kendisinin baltık olduğunu, çeyet
sani olarak soruları yapılabilmek istediim buun karşı direnceğini sakari mahkem-
nin bu hücreye kenan kapama karşı karşı olmasını istedikim Ankara'da geçen yıl
bir ağır ceza mahkemesinde bu konuda karar alması olduğunu arkadaşlarımızın bulur
dokları hücrelerden çıkarılmadıklarını takdirde diğer arkadaşlara haber verdiğini
ceğini bildirmiş olduğunu bildirdi.

Söz isteyen sanık Necati Demir'e söz verildi: Aynıen saptı geçirtmesine mu-
saade olundu. Sanık Necati Demir: Biz daha önce beş kişi toplu olarak yaptığımız
savunmamız üç arkadaşımızın katılması üzerine iki kişi ile devam ettiğimizin şüphe
sorum alındığımız Harbiye hücrelerine savunmamıza geri kalan kısmının bize bi-
rilmediği gibi burada olduğumuzda bildirdiğimizi belirttik. Daha sonra Maltepe
Mahkemesinde bulunan arkadaşlarımızın avukatlarını savunmada ortaya çıkar
ilshifolik mahkeme savunma bildiğimizde burada oturduktuk. Ne yazıkki bizim elimiz
de olmayan insan, bizim elimizde olmayan şartlardan dolayı savunmamızın sonuç
bilmiş olmasına geçmemiştir. Ve halen savunmamıza bu bildiğimizi yapabiliş de-

TÜRKİYE

TÜSTAV
ARŞIVI

söylemiştim ve davanın tefrik edilmesini istemiştim şu anda bu konuda karar alınmasını ve savunmamın bu kararın ışığı altında yapmam istiyorum dedi.

GERÇEK DURUMU: Sanık Mustafa Coşkun tarafından talep edildiği üzere davanın tefrikini gerektirecek usulü bir cihet bulunmaması sebebiyle mezkûr talebin reddine oy birliği ile karar verilip açık olarak tefhim olundu. 9.12.1971

BAŞKAN

UYE

UYE

TK

Duruşmaya devam olundu. Sanık savunmasını yazılı olarak hazırladığını ancak daha önce savunmasına bir giriş yapmak istediğinden aynen tutanaklara geçirtmesi için kendisine müsaade olundu: Sanık Mustafa Coşkun: Sayın Başkan sayın yargılayıcılar 5,5 aydır tutukluym 4 aydır duruşmalara devam ediyorum günde 6-7 saatten 50 den fazla duruşmada ve bugüne kadar verilen dilekçelerle beraber 600-700 sahifeyi bulan duruşma zabıtları incelenirse sadece duruşmanın ilk günlerindeki sorguda bana sorulan 9-10 sorunun dışında başkaca hiçbir kayda rastlanmadığı görür. Davanın tefrik edilmesini istediğim sebeplerini yukarıdaki talebinde söylemiştim. Sosyalist bilinçlenmenin henüz ilk adımlarında olan ben davanın başında göğsümü gere gere sosyalistim demiştim bugün aynı şeyleri aynı rahatlıkla söyleyemiyorum duruşmalar müddetinde gördüğüm kadarı ile benim sosyalist olabilmem ve kararlı bir yurtsever olabilmem için daha çok çalışmam gerek. Davanın tefrik edilmesini istediğim çünkü bir ideolojik birlik içinde ülkeleri için savaşan T.H.K.Partisinin ve Cephesi savaşçılarının yapıları savunma ve söyledikleri sözler iyi incelenmiş bir bilimin ürünleri ve iyi araştırılmış ülke sorunlarını kapsamaktadır. Benim gibi bu bilimin çok gerisinde olan bir insanın burada söyleyecekleri bu arkadaşları hiçbir zaman bağlamaz. İnsanlar daima bir topluluk halinde yaşar veya yaşadıkları toplumu daima ileriye götürmek için bir çaba sarfederler bende bugün burada tanımadığım birtakım arkadaşlarla yargılanıyorsam ve bu arkadaşların kellesi isteniyorsa sosyalist olmaya gerek yok her insanın insan dürtüleri davranmak mecburiyetindedir. İnsan çağından geleceğinden ve kişiliğinden herkese karşı sorumludur. Aslında en doğru davranış burada savunma yapmaktır. Sorgular ve 4 aydır geçen zaman neyin ne olduğunu meydana koymuştur. Saygılı olmak mecburiyetindeyim Şöyle yeseğinde doktor tarafından su içmezse kalbinin her an durabileceği bir İlkay Demir'e söyleniyorsa ve ilkay demir tam on gündür bu direnişini sürdürüyorsa onun bu yiğitliği karşısında burada bir insanın savunma yapması için biras yüzsüz olması gerekir. Fakat biz burada savunma yapmak mecburiyetindeyiz savunmanın başından beri hatta yargılamanın başından beri mahkeme daima Türk Milleti adına yargılama yaptığını ve mahkemenin açık olduğunu iddia etmektedir. Bunda düzeltilecek birtakım taraflar vardır.

1) Mahkeme halka değil binbir zorluk çıkartmak şartı ile sadece sanık ailelerine açıktır. Birde polisler, salonda 50 tane sandalye vardır ve burada 26 sanık
2) Mahkeme Türk Milleti adına değil hakim sınıflar adına ve benim inandığım kadarı ile bunun farkına varmadan yargılama yapmaktadır. Şöyleki : 1950 lerde yapılan ikili anlaşmaların sonucu askeri orta okul ve askeri liselerin kaldırılmasına ve azaltılmasına gidilmiştir. Bugün Üniversitelerde okuyan öğrencilerin sadece %3 ü köy kökenlidir. Üniversitelere bile ülke nüfusunun %20 nin sadece %3 ü girebilirken askeri okul öğrencileri harp okulları yalnız burjuvaziyle dolmuş olmayacaktır. Ayrıca gelenekinde bir Milli Kurtuluş savaşı olan ülkenin ordusuna kendi çıkarları için kullanmak isteyen Amerikan Emperyalizmi yaptığı ikili anlaşmaların sonucu olarak yüksek rütbeli subayların katıldığı Ordu İstisna Kooperatifi Otomobil fabrikaları, ve Türk Ordusunu yurtsever bir asker bürokrat kesinden oligarşinin bir ortağı yapmıştır. Bunun sonucu şudur. Bugünkü gibi Gazi Mustafa Kemal ordusu iki iş yapmaktadır. 1) Bir kısmı yurtseverleri ayalayan özel rolünde, Bir kısmında hapishanelerde gardiyan rolünde ben Harp okullarından geçen olmuş milli kurtuluşçu bir ordunun subaylarına hiçbir zaman gardi-

yanlığı yakıştıramam, dedi. Ara verilmesini talep etti.

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ: Saat 15.05 de devam olunmak üzere duruşmaya 15 dakika ara verilmesine oy birliği ile karar verilip tefhim olundu. 9.12.1971

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

TK

Verilen abadan sonra açık olarak toplanıldı. Duruşmaya devanla sanık Mustafa Coşkun'un savunmasının tesbitine geçildi: Sayın Başkan ve Sayın yargılayıcılar kişiliğin ekonomik ve sosyal durumu hiç araştırılmadan karşınızda sadece çekilen gördüğünüz bana savcının esas hakkındaki mütalaasındaki istediği cezayı verirseniz sizin bir elektronik beyinden yada bir makineden ne farknız olur tanımadığınız ben hakkında nasıl bir kanaat sahibi oluyorsunuz ve nasıl vicdanınızla hareket edeceksiniz elbetteki ben bu mahkeme salonuna gökten zembille gelmedim 4 ay devam ettiğim bu duruşmalarda sadece bir dinleyiciydim. Burada bir sürü olay oldu bazıları kanuna ayduruldu bazıları uyduruldu ve mahkemenin güvenliği altındaki bizlere özgürlüğümüzü sınırlandıran bir sürü davranışlar abulundu. Bu duruşmadan sonra Nevati Sağır ve Abdullah Ceceloğlu gibi benimde harbiyedeki hücrelere götürülmeyeceğimi kim garanti edebilir. Şimdi soruyorum sizlere, sizlere mahkemenin şekline uygun bir biçimde sayın başkan ve sayın yargılayıcılar diye hitap ettim bugün can güvenliğinden bile şüphede olan benim bu sözleri gönülden ve samimi olarak söylemediğim meydandadır. Mahkemenin çekiline riayet ederken bu açıklamayı yapmanın sebebi vicdanınızda belirtecek hakkımdeki kanaatlerinizi yanıtacak bir olaya sebebiyet vermek istediğimdir. Yani Sayın Başkan ve sayın yargılayıcılar sözünü mahkemenin hoşuna gitsek için söyleyiyorum çünkü mahkeme dışında kendi kişiliğinizde benim böyle davranırsam basit ve zavallı bir insan olduğumu düşünebilirsiniz. Bize verilecek cezaları biliyoruz diyoruz bunlar için birkaç sebep göstereceğim. ve Mahkeme Türk Milleti adına yargılama yaptığı için bende savunmamı iki bölüme yapıyorum savunmamın birisini Türk Milletine birisini de mahkemeye yapacağım dedi.

Bilahare iki bölümden ibaret olduğunu belirttiği yazılı savunmasını okudu. 7 sahifeden ibaret okunan yazılı savunmayı tevdi etti. Duruşma tutanakları meyanında kabul edilmek ke kıymetlendirmek üzere dava dosyasına konuldu. Sanığın kendisine isnat olunan suçları red ettiği yalnızca bir gurbetçinin vermiş olduğu meşhurleri bulundurduğu için 6136 sayılı kanunun 13.maddesi gereğince teçziye edilebileceğini ve sosyal durumunun nazara alınmasına ifade ile tahliyesine karar verilmesini talep etmiş olduğu görüldü.

Sanığın savunması nihayete ermiş olduğundan 553 sayılı kanunun 160.maddesi hükmü ve 26.11.1971 tarihinde alınan ara kararı da izah olunmak suretiyle sanıktan son olarak savunmasına ekleyecek bir husus bulunup bulunmadığı soruldu. Sanık Mustafa Coşkun: Arkadaşlar savunmalarını bitirdikten sonra son sözümü söyleyeceğim dedi.

Sanıklardan Avni Yalçın savunmaya davet olundu. Sanık Avni Yalçın savunmasını yazılı olarak hazırladığından bahisle 3 sahifeden ibaret yazılı savunmasını ve savunmasındaki bir hususu belgelemek üzere İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları Müdürlüğünden alınıp olduğu bir yazıyı aynen okudu. Dosyasına konulmak üzere tevdi etti. Duruşma tutanakları meyanında kabul edilmek ve kıymetlendirilmek üzere dava dosyasına konuldu. Sanık Avni Yalçın tarafından bizzat okunan yazılı savunmada kendisine isnat olunan T.C.K.nun 146/3 maddesini ihlal suçunun bahis konusu edilemeyeceği şayet 6136 sayılı kanun gereğince cezalandırılması cihetine gidilirse T.C.K.nun 59.maddesinin uygulanmasını cezasının tecilini ve tahliyesini talep etmiş olduğu anlaşıldı.

971/26

TÜSTAV
ARŞİV 557

Sanık Mustafa Coşkun ve Avni Yalçın tarafından ileri sürülen tahliye talepleri-
ne ilişkin olarak iddia makamından mütaleması soruldu; An.Savcı iştirak etmedi-
ğini bildirdi.

GEREKİ DÜŞÜNÜLDÜ: Sanık Mustafa Coşkun ve Avni Yalçın tarafından ileri sürülen
tahliye taleplerinin reddine ve duruşmanın 10.12.1971 Cuma günü saat 14.00 bir-
kalmasına oy birliği ile karar verilip tefhis olundu. 9.12.1971

BAŞKAN

ÜYE

ÜYE

TK

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA KURUMU